

Pandemija "udarila" po firmama i radnicima: Zaposleni preko agencija prvi dobili otkaz

Udar virusa korona na Srbiju mnogi poslodavci iskoristili da smanje broj zaposlenih. Poslodavci tvrde da bez pomoći Vlade ne mogu da plaćaju

KRIZA izazvana virusom korona, koja je dovela do kolapsa uslužnih delatnosti i smanjenog obima posla u ostalim privrednim sektorima, mnoge radnike već je ostavila bez posla. Među prvima na udaru su se našli oni koji su bili angažovani preko agencija za zapošljavanje i putem ugovora na određeno vreme. Poslodavci im jednostavno nisu produžili ugovor. Oni su masovno i u drugim državama, pa i u Srbiji, dobili otkaz. S druge strane, mnoge firme su zbog novonastale situacije prinuđene da radnike pošalju kući, jer je proizvodnja prekinuta. Glavno pitanje za sve njih je da li će uopšte dobiti platu.

Sindikati zahtevaju od Vlade da što pre izađe sa setom mera podrške privatnom sektoru, a od poslodavaca traže da uvede moratorijum na otpuštanja.

Dragoljub Vukadinović, predsednik "Metalac grupe". kaže da od 2.200 radnika njih 500 nekoliko dana već ne dolazi na posao, a da će se taj broj uvećati, zbog ukidanja međugradskih linija.

- Procenili smo da će kompanija, ako kriza potraje dva i po meseca, izgubiti oko pet miliona evra - kaže Vukadinović. - Sve je stalo i imaćemo problem sa isplatom zarada. Za taj period, samo za plate nam treba četiri miliona evra. Ljude šaljemo kući, ali nikome nećemo davati otkaz.

Ističe da ne mogu dati punu platu, ako im država ne pomogne. Jedino rešenje bi u suprotnom bilo, kako navodi, da radnicima isplate 65 odsto ili da svim zaposlenima daju minimalnu zaradu.

Jovan Protić, iz Međunarodne organizacije rada, kaže za "Novosti" da niko ne može sa sigurnošću da kaže koliko će ljudi ostati bez posla u Srbiji tokom krize, ali smatra da taj broj neće biti mali.

UMANJUJU FEBRUARSKE PLATE

POSLODAVCI su munjevito reagovali da umanje februarску platu, koju isplaćuju sada, a tada su zaposleni radili normalno, doprinosili, proizvodili, ostvarivali profit - ističe Ranka Savić iz ASNS. - Shvatam situaciju i položaj poslodavaca, ali nije u redu to što rade.

Nebojša Atanacković iz Unije poslodavaca smatra da je za osudu da firma smanjuje februarsku platu ukoliko je radila normalno u tom periodu.

Iz Makedonije stižu procene da je već otpušteno oko 6.000 radnika, a u Austriji čak 49.000 - objašnjava Protić. - Nisu sve države podjednako pogođene, a apsurd je da će one u kojima je stepen industrijalizacije najveći pretrpeti i najveću štetu. Prvi na udaru su radnici koji su bili angažovani preko agencija za zapošljavanje, koji se bave najmom radne snage, a za tim je potpuno prestala potreba.

Protić ističe da se teret krize mora ravnomerno rasporediti između radnika, poslodavaca i države.

To mora da koordinira Socijalno-ekonomski savet - smatra Protić. - Ne bi valjalo da jedna strana ponese ceo teret. Ne bi valjalo ni da dođe do masovnih otkaza, ali ne može se očekivati ni od poslodavaca koji nemaju posla da isplaćuju 100 odsto zarade i da izgube konkurentnost. Mora se pronaći mera. Poruka poslodavcima je da već sada razmišljaju o postkriznom vremenu, kada će im biti potrebni radnici i da pokušaju da ih zadrže.

Dragoljub Rajić, analitičar i konsultant Mreže za poslovnu podršku, naglašava da je prvo i osnovno pitanje koliko će ovo stanje trajati i koliki će nivo ograničenja imati privreda.

- Zabrinjavajući je trend, koji je registrovan ove i prošle nedelje, da kompanije koje su izvoznici imaju pad narudžbine između 20 i 30 odsto - ističe Rajić. - U vreme ekonomske krize 2008. i 2009. godine pad je u proseku bio 20 odsto, a kao posledica problema u privredi oko 150.000 radnih mesta je tada izgubljeno.

DVE NEDELJE PAUZE ZA "TIGAR TAJERS" GRADONAČELNIK Pirota Vladan Vasić, koji je i na čelu štaba za vanredne situacije, izjavio je da je sa rukovodstvom "Tigar tajersa" dogovoreno privremeno obustavljanje proizvodnje na dve nedelje. On je konstatovao da bi dvonedeljna obustava proizvodnje bila dvostruko značajna, jer bi bilo manje panike, a sa ekonomskog stanovišta fabrika ima velike zalihe gotove robe. U proizvodnji nema nikakvih problema, niti je do sada registrovan neki slučaj zaraze među zaposlenima.

Dodaje da privrednici imaju apel ka Vladi da u što većoj meri omogući da njihov rad može normalno da se odvija. Navodi da je država zakomplikovala proces sa prijavljivanjem zaposlenih koji će raditi u vreme policijskog časa, dok se evropske zemlje trude da takve stvari olakšaju.

- Sada za svakog zaposlenog morate da javite Ministarstvu privrede i firme zovu i žale se da to ide sporo, da im niko ne odgovara na telefon. - To je moglo da bude jednostavnije.

Ističe da je važno da se posao organizuje u svim segmentima u kojima je to moguće. Ocenjuje da možemo da dođemo u situaciju da već sledećeg meseca neće biti novca za poreze i doprinose. Ako firme nemaju stalan prihod, teško da mogu da servisiraju obaveze.

Ranka Savić, iz Asocijacije slobodnih i nezavisnik sindikata Srbije, ističe za naš list da je masovna pojava da poslodavci ne produžavaju ugovore koje su radnici imali na određeno vreme.

- Namenska industrija šalje radnike na prinudni odmor i radnicima isplaćuje 65 odsto, što je slučaj i u velikom broju drugih firmi - kaže Savićeva. - Ugostiteljstvo i turizam su desetkovani.

Sindikati, kako naglašava, zahtevaju od Vlade da hitnije izađe sa setom mera za podršku privatnom sektoru, da znaju da li će biti oslobođeni dela nameta, da li će im smanjiti poreze i doprinose, skinuti takse, preuzeti finansiranje samohranih majki ili nešto drugo, kako bi mogli da naprave kalkulaciju. Ocenjuje da je javni sektor zaštićeniji.

Počasni predsednik Unije poslodavaca Nebojša Atanacković kaže da se poslodavci pridružuju apelu sindikata i kriznog štaba da se ulože maksimalni naponi da se zaposleni ne otpuštaju i da im se obezbede normalne zarade.

Počasni predsednik Unije poslodavaca Srbije Nebojša Atanacković rekao je da privrednici Srbije očekuju da mere pomoći koje država planira za javni sektor važe i za privatni sektor i da bi među njima moglo biti i smanjivanje poreza i doprinosa na plate zaposlenih.

Dodao je da "nije lepo to što država samo apeluje da se ne otpuštaju radnici jer apel ne može da pomogne i smanji štetu".

On je ocenio da je logična mera da se privredi smanji opterećenje ili da se obezbedi novčani fond za pola plate za zaposlene koji ne rade. Aerodrom "Nikola Tesla" je zatvoren za međunarodni saobraćaj. Većina radnika ne dolazi na posao, ali im je obećano da će dobijati punu platu.

Kompanija "Ikea" je najavila da će zatvoriti Robnu kuću u Beogradu, ali da radnicima neće biti umanjena zarada.

POMOĆ ONIMA KOJI NISU OTPUŠTALI

ODLAGANJE poreskih obaveza preduzećima, usled epidemije virusa korona, trebalo bi da bude uslovljena time da firme zadrže zaposlene na nivou koji je postojao pre pojave epidemije, smatraju autori najnovijeg broja "Kvartalnog monitora", u izdanju Ekonomskog fakulteta u Beogradu i Fondacije za razvoj ekonomske nauke. Predlažu oslobađanje od poreza na imovinu u periodu trajanja epidemije za preduzeća iz oblasti hotelijerstva, odlaganje plaćanja poreza na zarade i socijalnih doprinosa za zaposlene koji nisu radili u periodu epidemije. Država bi mogla, dodaju, da formira fond iz koga bi odobrala vanrednu socijalnu pomoć radnicima koji su usled epidemije prestali da dolaze na posao.

ZAŠTITNIK GRAĐANA ZORAN PAŠALIĆ

NAJVIŠE PROBLEMA SA ČUVANJEM DECE

Zaštitnik građana Zoran Pašalić izjavio je da se najveći broj poziva njegovoj službi odnosi na pritužbe majki dece mlađe od 12 godina čiji poslodavci ne žele da primene preporuku da im omoguće odsustvo.

Pašalić je rekao da poslodavci nisu u obavezi da poštuju preporuku jer ona nije obavezujuća, ali i podsetio da postoji porodični zakon, kao i da je jedno od 17 ljudskih prava koja ne mogu biti ukinuta - pravo dece.

- Najveći broj poziva, između 30 i 40 odsto poziva zaštitniku odnosi se na taj problem. Prema zakonu jedan roditelj deteta do sedam godina mora ostati sa detetom, dok je za decu do 12 godina to samo preporuka koju većina poštuje, ali ne svi - rekao je Pašalić i apelovao da se

primenjuje gde god je to moguće.

On je dodao da dobija žalbe građana koji su u vanrednom stanju dobili otkaze i da takve slučajeve upućuje inspekciji rada.

- Na brojeve telefona 011 2068 100 od 8 do 16 sati, 064 8768505 od 16 do 22 sata, i na 066 8007009 od 8 do 22, građani mogu prijaviti ako smatraju da su im ljudska prava ugrožena - rekao je Pašalić.

On je apelovao da se o zaraženima ne iznose podaci u javnost, a za one koji sami objave da su zaraženi veruje da to rade iz dobre namere, ali ni to ne preporučuje.

Ministarstvo objavilo prava i obaveze poslodavaca i radnika u vanrednom stanju

Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Srbije je objavilo detaljna objašnjenja prava i obaveza radnika i poslodavaca u toku vanrednog stanja.

Upućen je apel poslodavcima da, ukoliko to moguće, zaposlenima organizuju rad od kuće.

Zaposleni koji u skladu sa Zakonom o radu i Uredbom o organizovanju rada poslodavca za vreme vanrednog stanja rade od kuće, imaju pravo na zaradu, kao i zaposleni koji rade na svom radnom mestu.

Jedina razlika je što zaposleni koji rade od kuće, nemaju pravo na naknadu troškova prevoza za dolazak i odlazak sa rada kao zaposleni koji dolaze u poslovne prostorije poslodavca, kao ni na naknadu drugih troškova u vezi sa organizacijom rada na ovakav način.

U slučaju kada poslodavac ne može da organizuje rad od kuće, dužan je da obezbedi sve mere zaštite bezbednosti i zdravlja na radu.

Na osnovu Uredbe o organizovanju rada poslodavaca za vreme vanrednog stanja, kao i na osnovu mera prevencije širenja zaraze COVID–19 virusom, Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave donelo je Preporuku za organizovanje rada u javnim upravama i državnim institucijama.

Tu preporuku, treba primeniti i na poslodavce u privatnom sektoru, ukoliko to dozvoljava delatnost rada poslodavca, ukazalo je Ministarstvo za rad.

Po preporuci "poslodavac prvenstveno treba da ima u vidu da su naročito ugrožena lica sa utvrđenim hroničnim oboljenjima i lica starija od 60 godina i da posebnu zaštitu ima roditelj deteta do 12 godina, a naročito ukoliko sam vrši roditeljska prava, ili je drugom roditelju ustanovljena radna obaveza".

Zaposlenima koji su u takvoj situaciji neophodno je omogućiti rad od kuće, i to u skladu sa planom rada i rasporedom koji je poslodavac, odnosno rukovodilac, sam dužan da utvrdi za svakog zaposlenog.

Međutim, u slučajevima gde se zbog delatnosti i prirode posla ne može organizovati rad od kuće (i u javnom i u privatnom sektoru), poslodavac je dužan da obezbedi mere zaštite i zdravlja zaposlenih, kao i da organizuje rad u smenama, kako bi što manji broj zaposlenih i svih drugih radno angažovanih lica rad obavljao istovremeno u jednoj prostoriji.

Poslodavac treba da omogući jednom roditelju sa detetom ispod 12 godina da radi od kuće, a ukoliko je proces rada poslodavca takav da je nemoguće organizivati takav rad, neophodno je da se organizuje rad u smenama, tako da se raspored rada zaposlenog roditelja, ne poklapa sa rasporedom rada drugog roditelja koji takođe ima radnu obavezu.

Zaposleni koji je u samoizolaciji, a kome je nadležni organ izdao akt (rešenje ili drugi akt) o samoizolaciji ili karantinu, ima pravo na naknadu zarade.

Prvih 30 dana odsustva plaća poslodavac, a od 31. dana Republički fond za zdravstveno osiguranje.

Zaposleni u samoizolaciji ili karantinu treba da se jave poslodavcu telefonom i da mejlom ili nekim drugim elektronskim načinom komunikacije, pošalju skeniran ili slikan navedeni akt nadležnog organa.

Potvrdu o privremenoj sprečenosti za rad, kao i doznaku za zaposlenog, može da dostavi član porodice ili sam zaposleni kad prestanu razlozi zbog kojih on nije mogao da dostavi.

Objašnjena pravila o naknadi zarade

Naknada zarade, prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju je prosečna zarada koju je osiguranik ostvario u prethodnih 12 meseci pre meseca u kojem je nastupila privremena sprečenost za rad, i određuje se u visini 65 odsto od osnova za naknadu zarade.

Poslodavac može isplatiti i veći iznos naknade zarade zaposlenom, ukoliko se tako ugovori kolektivnim ugovorom ili ugovorom o radu.

Pravo na naknadu zarade imaju zaposleni i lica koja obavljaju samostalnu delatnost, ali ne i radno angažovani po osnovu ugovora van radnog odnosa (osim ako u ovom ugovoru nije utvrđena i novčana naknada za slučaj kada se ne obavljaju poslovi za koji je zaključen ugovor).

Radnici se podsećaju da u zavisnosti od potrebe posla, poslodavac odlučuje o vremenu korišćenja godišnjeg odmora, uz prethodnu konsultaciju zaposlenog.

Zaposleni za vreme korišćenja godišnjeg odmora, odnosno kolektivnog godišnjeg odmora kod poslodavca, ima pravo na naknadu zarade, u visini prosečne zarade ostvarene u prethodnih 12 meseci.

Ukoliko poslodavac ima smanjen obim posla ili je u potpunosti prekinuo rad, zaposleni se mogu uputiti na "prinudni godišnji odmor" u trajanju od 45 radnih dana, odnosno i duže u skladu sa zakonom. U tom slučaju zaposleni imaju pravo na naknadu zarade najmanje u visini 60 odsto prosečne zarade u prethodnih 12 meseci, koja ne može biti manja od minimalne zarade.

Kolektivnim ugovorom ili pravilnikom o radu i ugovorom o radu može se utvrditi i veći iznos naknade zarade od ove koja je utvrđena zakonom.

Ukazano je i da Zakonom o radu nije utvrđena visina naknade zarade za vreme prekida rada, do koga je došlo naredbom nadležnog državnog organa ili nadležnog organa poslodavca zbog neobezbeđivanja bezbednosti i zaštite života i zdravlja na radu, koja je uslov daljeg obavljanja rada bez ugrožavanja života i zdravlja zaposlenih i drugih lica.

Naknada se utvrđuje i isplaćuje u visini koja je utvrđena kolektivnim ugovorom/pravilnikom o radu i ugovorom o radu. Propisano je da zaposleni ima pravo na naknadu zarade za vreme odsustvovanja sa rada zbog privremene sprečenosti za rad i to najmanje u visini 65 odsto

prosečne zarade, odnosno u visini od 100 odsto zarade zaposlenog u slučaju povrede na radu ili profesionalne bolesti.

Zaposleni ima pravo na naknadu zarade u visini prosečne zarade za slučaj plaćenog odsustva: sklapanja braka, porođaja supruge, teže bolesti člana uže porodice, smrti člana uže porodice, dobrovoljnog davanja krvi i u nekim drugim prilikama.

Poslodavac u skladu sa Zakonom o radu, može zaposlenom da odobri odsustvo bez naknade zarade (neplaćeno odsustvo), ali samo na zahtev zaposlenog.

Poslodavac koji otkazuje radni odnos zaposlenom jer je tehnološki višak, mora da vodi računa o tome da li je u obavezi da donese program rešavanja viška zaposlenih, kao i da zaposlenima, koje je utvrdio kao tehnološki višak, isplati otpremninu pre otkaza ugovora o radu.

Ukoliko poslodavac ne isplati otpremninu, a zaposlenom prestane radni odnos, inspektor će vratiti na rad sve one zaposlene, kod kojih poslodavac nije ispoštovao odredbe zakona.

U saopštenju se podseća da se visina otpremnine utvrđuje kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu, i ne može biti niža od zbira trećine zarade zaposlenog za svaku navršenu godinu rada u radnom odnosu kod poslodavca kod koga ostvaruje pravo na otpremninu.

Istaknuto je i da pravo na novčanu naknadu ima zaposleni na neodređeno vreme, koji je proglašen tehnološkim viškom, zaposleni na određeno vreme, kao i lice koje po osnovu ugovora obavljalo privremene i povremene poslove, a koje je u periodu od najmanje 12 meseci neprekidno ili s prekidima u poslednjih 18 meseci bilo u osiguranju.

Nezaposlenom pripada novčana naknada od prvog dana od dana prestanka obaveznog osiguranja, ako se prijavi i podnese zahtev Nacionalnoj službi u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa ili prestanka osiguranja. Nezaposlenom koji podnese zahtev, po isteku roka od 30 dana, novčana naknada pripada od dana podnošenja zahteva.

NZS je od 23. marta omogućila elektronske prijave radi korišćenja prava na novčanu naknadu u skladu sa zakonom.

Bez obzira na vanredno stanje, zaposleni koji smatraju da im je povređeno pravo iz radnog odnosa i po osnovu rada, mogu se obratiti Inspektoratu za rad, koje će u skladu sa zakonom i svojim nadležnostima i ovlašćenjima preduzeti odgovarajuće mere.

Za kontakt, ministarstvo je dalo dve mejl adrese

- inspektorat@minrzs.gov.rs ili kontrola@minrzs.gov.rs i telefon 0800/300-307 (besplatan poziv).

Ministarstvo za rad formiralo Viber kanal za informisanje o vanrednom stanju

Građani Srbije od sada na mnogo lakši i brži način mogu da se informišu o svim aktuelnostima u vezi sa vanrednim stanjem u Republici Srbiji izazvanim korona virusom i preko Viber Community kanala koji je pokrenulo Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, saopštili je to Ministarstvo.

Ministar Zoran Đorđević istakao je da resorno ministarstvo želi da građanima pruži sve informacije u vezi sa trenutnom situacijom i da ih obavesti o njihovim pravima i obavezama u toku vanredne situacije, stoji na sajtu Ministarstva.

- Veoma je bitno da naši građani u svakom trenutku znaju šta se dešava u njihovoj zemlji, jer se u ovakvim situacijama, u kojoj je naša zemlja trenutno, stanje menja iz časa u čas. Želimo da znaju da država sve preduzima radi njihove bolje zaštite, ali da joj je cilj i da svaki čovek vodi brigu o sebi i svojim najbližima, jer jedino na takav način možemo doprineti očuvanju svog zdravlja i zdravlja svih nas - rekao je ministar.

Za pristup kanalu potrebno je da uđete na link

<https://invite.viber.com/?g2=AQAvhfvNJOa3VUtB6BHqdqQ%2FS4dU6dl5W7nYQUAI...>

koji automatski vodi na Viber Community kanal. Kada se otvori prozor potrebno je kliknuti na JOIN kako biste pristupili Viber Community kanalu.

Prve procene štete u saobraćaju i infrastrukturi veće od 110 mil EUR - Mihajlović pozvala firme da se napravi realan plan oporavka

Ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Zorana Mihajlović, izjavila je da ne postoji deo transportnog sistema koji ne trpi štetu u vreme ove epidemije, bilo da govorimo o vazdušnom, železničkom, vodnom ili drumskom saobraćaju.

- Prve procene štete u saobraćaju i infrastrukturi iznose više od 110 mil EUR! Ministarstvo saobraćaja je na direktnoj vezi sa svim kompanijama i ovom prilikom **upućujem poziv svim građevinskim i putarskim firmama, kao i udruženjima i komorama, da nam dostave svoja mišljenja, predloge i trenutno stanje, kako bismo zajedno napravili realan program mera kako izaći iz ove krize** - izjavila je Mihajlović, navodi se na sajtu ministarstva.

Ona je istakla da se na proceni štete i planu ekonomskog oporavka misli i radi od prvog dana kada se desila zaraza, kao i da je oformljen

poseban krizni štab, na čelu sa predsednikom Republike, na kojem se prave procene štete i donose mere.

Potpredsednica Vlade istakla je da štetu trpi i vodni saobraćaj, gde ne radi putnički saobraćaj i otkazani su veliki kruzeri, ali i železnički, koji beleži i mali pad kargo prevoza, kao i autobuski prevoz.

- Bez sumnje najviše je pogođen vazdušni saobraćaj i do sada je od počeka krize direktna šteta oko 40 mil EUR, dok se šteta po privredu, ako govorimo o avio-industriji i preduzećima iz tog sektora, procenjuje i na više - rekla je ona.

Mihajlović je **pozvala sve kompanije iz oblasti njenog ministarstva na saradnju kako bi zajedno napravili realan plan oporavka ovog dela privreda za vreme posle epidemije COVID-19.**

- Sve kompanije u našem sektoru pozivam da održe koliko god mogu nivo svojih aktivnosti i pozivam ih da nam jave za sve probleme koje imaju i da nam pošalju predloge rešenja kako bi ministarstvo moglo da im pomogne u ovom teškom vremenu. Ono što želim jeste da zajedno napravimo jedan realan i optimističan program mera za pomoć posle epidemije virusa COVID-19 kako bismo što pre uspeli da oporavimo našu privredu - rekla je Mihajlović, i dodala da se mogu javiti **direktno na mejl: kabinet@mgsi.gov.rs.**

PRIVREDNICI, STRPITE SE JOŠ KOJI DAN O merama i zvanično najkasnije naredne nedelje, na stolu u Vladi VIŠE OPCIJA

Šteta koju trpi i koju će tek pretrpeti srpska ekonomija meriče se, prema prvim procenama ekonomista, stotinama miliona evra. Privredni rast će umesto očekivana četiri odsto iznositi dva procenta. Najveći udar pretrpeće privatni sektor, i to u oblastima koje su zbog posledica korona virusa praktično stale.

U Vladu gotovo svakodnevno stižu predlozi mera - i privrednih komora i asocijacija preduzetnika i udruženja privrednika i pojedinačno velikih kompanija. Zasad je Poreska uprava zamrzla prinudnu naplatu, a NBS je donela i odluku o zamrzavanju kredita.

Nove Vladine mere treba očekivati najkasnije do kraja sledeće nedelje. U Nemanjinoj 11 vagaju kako da na najbolji mogući način iskoriste 2,5 do 4,5 milijarde evra, sa koliko su planirali da pomognu srpsku privredu.

Izvor "Blic Blznisa" kaže da su Vladi u fokusu radna mesta i da će s tim u vezi i formirati najveći broj mera.

"Cilj je sačuvati radna mesta i sprečiti otkaze. To znači da su u fokusu očuvanje delatnosti koje imaju najveće gubitke poput turizma, ugostiteljstva, putničkog saobraćaja, delatnosti koje su praktično stale. Opcija koja se najviše razmatra jeste upravo pomoć najugroženijima i to na sledeći način - poslodavcima se može reći ne otpuštajte ljude, dajte im bar minimalac , a mi ćemo vas tokom krize osloboditi ili uvesti olakšice na porez na zarade i doprinose", kaže naš izvor.

Jedna od ideja koja provejava jeste i da država preuzme na sebe trošak zarada zaposlenih za čijim radom neće postojati potreba tokom vanrednog stanja i u periodu od 90 dana od njegovog ukidanja.

Takođe, nije isključeno ni osnivanje fonda koji bi preduzetnicima omogućio pristup povoljnim kreditima, a koje bi delimično mogla da garantuje država.

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Ljubodrag Savić smatra da bi podrška privredi trebalo da bude usmerena tamo gde će dati najveći efekat i delatnostima koje su najviše pogođene ovom krizom, jer bi sada za pomoć mogao da se javi i veliki broj privrednika koji su i inače loše poslovali.

"Mi nismo bogata zemlja i država sigurno neće moći da pomogne svima u privatnom sektoru. Zato bi trebalo da identifikuje najugroženije sektore privrede i da usmeri sredstva tamo gde može da se ostvari najveći multiplikativni efekat. To znači da bi pomaganjem jednoj grani privrede posredno pomogla i velikom broju povezanih grana", objašnjava profesor Savić u razgovoru za "Blic Biznis".

Govoreći o privatnom sektoru, predsednik Aleksandar Vučić je rekao da država sprema plan i mere za posebno ugrožene kompanije, ali i za ostale privrednike i da je paket težak između 2,5 i 4,5 milijarde evra.

"Mi nećemo obećavati bajke kao što to drugi rade. Imamo plan i radimo na njemu. On uključuje mere za najugroženije sektore poput turizma, servisa i usluga, ali i druge kompanije. Ali, toliku viklu koju su podigli neki, posle 16 dana krize... To što su obećali evropski lideri u svojim zemljama, te milijarde odakle im to? To oni neće ostvariti", rekao je Vučić.

Fiskalni savet je Vladi dao zeleno svetlo. Ocenjuje da jeste opravdano da država tokom trajanja ove krize deo sredstava opredeli za finansijsku podršku, odnosno za poreske olakšice ekonomski ugroženim delovima privrede.

"Iako će taj trošak izvesno postati javni dug koji će kasnije otplaćivati svi građani, Srbija je zahvaljujući zdravim javnim finansijama trenutno u mogućnosti to da uradi. Najugroženiji su trenutno zaposleni u privatnom sektoru, koji bi mogli ostati bez posla ili primanja i mala i srednja preduzeća koja nemaju raspoložive resurse da se izbore s padom poslovne aktivnosti. Trenutno nisu ugroženi zaposleni u javnom sektoru i penzioneri jer oni imaju stabilne poslove i primanja", ocenili su u Fiskalnom savetu.

"OZBILJAN PAKET PODRŠKE ZA PRIVREDU ZA DESETAK DANA" Čadež u intervjuu za "Blic Biznis" o novim merama, problemima i borbi za svako RADNO MESTO

"Nema dileme da je nacionalni prioritet broj jedan u proteklm nedeljama bio i ostaće zaštita ljudi, lečenje obolelih i koliko je maksimalno moguće, dalje sprečavanje širenja zaraze. Jer ako ne sačuvamo ljude neće imati ko da proizvodi, da nas vozi, leči, snabdeva...", kaže u intervjuu za "Blic Biznis", predsednik Privredne komore Srbije Marko Čadež.

"Što zdravstvena kriza bude blaža, to će i država i Privredna komora Srbije, kao poslovna asocijacija, imati više resursa i moći da se više usrede na podršku privredi", rekao je Čadež.

Prošlo je 20 dana od početka krize. U fokusu države, naravno, i dalje je zdravstveni aspekt. Donete su određene mere i za privredu, ali privrednici očekuju

još. Kada mogu da očekuju najavljenju podršku?

Bitka koja nam predstoji jeste bitka za očuvanje likvidnosti posebno najosetljivijih i najmnogobrojnijih mikro malih i srednjih preduzeća i preduzetnika i borba za očuvanje radnih mesta. Koliko u tome budemo uspešni, koliko brzo budemo pravovremeno i na pravi način reagovali danas, koliko sada budemo sačuvali ekonomsku bazu, toliko ćemo sutra, kada ovo prođe, imati čvršću osnovu i veće šanse za relativno brz oporavak.

U želji da kompanijama u tome pomognemo, a državi da olakšamo u upravljanju krizom, Privredna komora Srbije je, na osnovu preporuka reprezentativnih kompanija i mišljenja renomiranih konsultantskih kuća, Vladi dostavila svoj predlog prioriternih mera. U komunikaciji sa Predsednikom Republike, Vladom Srbije, nadležnim ministarstvima radimo na razradi tih mera da bismo za desetak dana, došli do ozbiljnog paketa podrške koji će biti najbolji odgovori na potrebe privatnog sektora.

Privrednici očekuju i priželjkuju poreske olakšice, poput delimičnog smanjenja i prolongiranja plaćanja poreskih nameta ... Šta je najrealnije očekivati?

Posle smanjenja referentne kamatne stope NBS na 1,75 odsto i uvođenja moratorijuma na otplatu kredita, iskustvo drugih zemalja, realne potrebe privrede i preporuke međunarodnih finansijskih institucija upućuju da sada dolaze na red mere državne intervencije koje su iz domena fiskalne politike. Naš, odnosno stav privrede je da bi u tom paketu trebalo da bude bar tri seta mera: one koje će doneti poslodavcima poresko rasterećenje, zatim pokriće dela troškova iz državnih fondova za naknade zarada zaposlenih (posebno obaveza prema zaposlenima koji zbog smanjenja obima poslova ne rade i obolelih) kao i povoljne kredite za likvidnost kompanija.

Na uobličavanju tih mera radimo sa prevashodnim ciljem da sačuvamo što više kompanija, da što više fabrika nastavi da radi, da što manje ljudi izgubi posao, kako bismo nakon izlaska iz epidemije imali realnu osnovu, da se, i uslovima nikad nepovoljnije situacije u globalnom okruženju, naša privreda što pre oporavi.

Predsednik Vučić je rekao da će deo krize pokriti država, a deo da moraju privatnici sami.

Šta to znači?

Teret ove krize moraće da podnesu svi – i država i banke i privreda i na kraju itekako će ga osetiti i zaposleni. Globalna ekonomska kriza izazvana korona virusom značajno je drugačija od finansijske krize iz 2008. godine. Ovoga puta se bankarski sektor i veliki privredni sistemi i u svetu još dobro drže – likvidni su i uz očuvanje likvidnosti banaka i velikih kompanija, problem, čije rešavanje i mi ciljamo, zapravo je u dvorištu malog biznisa.

Najveći izazov je da se obezbedi likvidnost ovog dela privrede i očuva što više radnih mesta, jer mikro, mala i srednja preduzeća u većini država zapošljavaju najveći broj ljudi. Da bismo izbegli depresiju, sa udruženjem banaka i vladom razgovaramo o kreiranju adekvatne kreditne garantne šeme za podršku privredi, kako bi i banke i država zajedno preuzele i podelile razuman rizik podrške i kreditiranja kompanija.

Svakodnevno ste u kontaktu da privrednicima. Koji deo se najbolje drži, a ko trpi najveću štetu?

Nema te kompanije i privredne grane koja direktno ili indirektno, više ili manje već nije osetila krizu. Na udaru su se prvo i do sada najviše našli turizam, čiji je biznis i u svetu i kod nas potpuno stao, ugostiteljstvo, putnički saobraćaj i mali uslužni biznisi. Sa širenjem zaraze i uvođenjem vanrednih mera svih država radi zaštite svojih granica i stanovništva, počela je značajno da trpi i prerađivačka industrija. Teže nabavlja sirovine i repromaterijale ili to čini uz veći utrošak i vremena i novca, najveći kupci na globalnom ili evropskom nivou obustavljaju rad i privremeno zatvaraju pogone, smanjuju proizvodnju... Ako su, recimo giganti automobilske industrije zatvorili vrata svojih fabrika, to je problem za hiljade i hiljade njihovih dobavljača u svetu.

Sa druge strane, u Srbiji domaća maloprodaja i veleprodaja životnim namirnicima i robom široke potrošnje, fabrike hrane i sredstava za higijenu, transport robe, farmacija i proizvođači sredstava za zdravstvenu zaštitu u ovom trenutku su značajno povećali svoju proizvodnju i promet. Posmatrano na srednji ili duži rok, ako dođe do gubitka radnih mesta i samim tim pada tražnje, i oni će početi da osećaju veće posledice.

S tim u vezi, da li će biti i donošene i sektorske mere ili će se ići na linearne, poput moratorijuma na otplatu kredita?

Radimo na tome da paket podrške sa kojim država izađe bude što je moguće bolje odmeren, prema realnim potrebama privrede u celini i pojedinačnih sektora, kombinacijom i lineranih i mera sektorske podrške, koji će nam omogućiti da najbrže moguće saniramo što više posledica po privredu u celini i najugroženije proizvodne i uslužne sektore i grane privrede.

Na najveću podršku u ovom trenutku, kako je i najavljeno, moći će da računaju oni koji su pretrpeli najveći udar u prvom talasu, koji nemaju izbora ni mogućnosti da se sami snalaze, čiji biznis je epidemija potpuno zaustavila, kao što su recimo turizam i servisi koji sada ne rade, ali i drugi sektori koji su pogođeni, a od kojih zavisi dalje funkcionisanje cele ekonomije.

Koliko je država finansijski sposobna za pomoć privredi?

Uz to što nam je na rafovima prodavnica 80 odsto prehrambene robe proizvedene u Srbiji, što imamo dovoljno hrane i za domaće potrebe i za izvoz i struje iz domaće proizvodnje, što nam i cena uvoznih energenata ide na ruku, naša najveća startna prednost sa kojom smo kao država i ekonomija ušli u borbu sa korona virusom, jesu svakako stabilne javne finansije - uspešno sprovedena fiskalna konsolidacija i postignuta makroekonomska stabilnost u proteklom periodu.

To vladi, kretorima ekonomske politike za naredni period daje značajno veći manevarski prostor nego da su u proteklom periodu mere stabilizacije izostale ili da su prolongirane. Pre svega mogućnost, da osim što finansira prevenciju, zaštitu stanovništva i lečenje obolelih od korona virusa, ostvaruje svoju socijalnu funkciju, sanira i ekonomske posledice i po građane i po privredu.

Ekonomisti kažu da ove godine umesto 4 odsto treba očekivati rast od 2 odsto. Stručnjaci iz sveta tvrde i da ćemo ekonomske posledice osećati 3 godine. Koje su vaše procene?

Mada je zaista teško i nezahvalno sagledati dubinu, štetu i trajanje krize, jasno je da je globalna recesija neizbežna. Najjača evropska ekonomija i naš glavni spoljnotrgovinski partner - Nemačka, zvanično je izašla sa procenom pet odsto pada bruto domaćeg proizvoda u ovoj godini. Ono što ohrabruje je najnovija, MMF-ova prognoza da bi proizvodnja globalno mogla da se oporavi već naredne godine.

Koliko dugo ćemo trpeti ekonomske posledice i koliko će nas to koštati, pre svega zavisi koliko dugo se budemo suočavali sa korona virusom, od sposobnosti i brzine kojom će se svet i svaka zemlja pojedinačno izboriti sa pandemijom. Po optimističkom scenariju zdravstvena kriza u svetu mogla bi da se završi do juna, dok pesimističke procene govore da bi zaraza mogla da potraje i do 18 meseci, vraćajući se u nekoliko talasa. U tom slučaju, svakako da bi posledice po globalnu ekonomiju bile dugoročne – ne samo kroz smanjenje proizvodnje i privrednog rasta, već i kroz korenite promene navika zaposlenih i potrošača.

Šta poručujete privrednicima u ovom momentu. Kako da se ponašaju, reaguju...?

Pre svega, želim da im odam priznanje: da su njihova borba, napori koje ulažu da proizvode i pružaju usluge i u ovim okolnostima, poslovna snalažljivost, fleksibilnost i odgovornost koji su do sada pokazali zaista zadivljujući. Kao i u nedeljama za nama, i ubuduće mogu da računaju, iz sata u sat, na maksimalnu i najoperativniju podršku Privredne komore Srbije, celog komorskog sistema

sa 17 regionalnih i gradskih komora, kao i mreže predstavništava i naših kontakata u zemlji i inostranstvu.

Ponoviću, uz zaštitu života građana na čemu država i medicinska struka lavovski rade, nema važnijeg posla u ovim danima i nedeljama koje nam predstoje od pomoći privredi da nastavi da funkcioniše, da sačuva što više ljudi i radnih mesta, da iz ovoga izađe sa što manje i finansijskih i ljudskih gubitaka, što je moguće manje oštećena.

Istovremeno apelujem na naše privrednike, ma koliko im danas bilo teško, da, u skladu sa mogućnostima, iskažu maksimalnu solidarnost i zajedništvo i prema zajednici i prema zaposlenima i međusobno, da sačuvaju poslovne veze zarad prevazilaženja aktuelnih problema i što bržeg oporavka u mesecima koji dolaze.

REČ STRUČNJAKA Arsić za "Blic Biznis": "Sada bi banke mogle biti u problemu"

"Privreda se u uslovima epidemije našla u velikom disbalansu, jer su njeni prihodi drastično opali, dok su rashodi po osnovu zarada, poreza, zakupnina poslovnog prostora, komunalnih usluga i drugi, ostali na istom ili sličnom nivou. Ovakva situacija može da dovede do masovnih stečajeva i

velikog rasta nezaposlenosti. Stoga centralne banke pokušavaju da ubacivanjem dodatne likvidnosti pomognu preduzećima i bankama da premoste nagli pad prihoda i da na taj način smanje broj stečajeva i otpuštanje radnika", kaže za "Blic Biznis", profesor na Ekonomskom fakultetu u Beogradu Milojko Arsić i nastavlja:

Centralne banke velikih zemalja, koje imaju stabilnu tražnju za domaćim novcem, smanjuju kamatne stope, sa ciljem da podstaknu kreditnu aktivnost. Međutim, kako ova standardna mera monetarne politike nije dovoljna, centralne banke (ECB, FED) su ponovo aktivirale programe u okviru kojih ubacuju velike količine novca u privredu.

U slučaju Srbije smanjenje kamatnih stopa NBS, koje je već primenjeno na samom početku krize neće imati značajniji uticaj na rast kreditne aktivnosti. Donošenjem odluke o opštem obustavljanju servisiranja kredita u naredna tri meseca smanjeni su troškovi preduzeća i građana, uključujući i one čiji prihodi u uslovima krize nisu opali.

Međutim, kako Arsić ocenjuje, ovom merom je pogoršana likvidnost banaka, a time i njihova sposobnost da pokrivaju sopstvene troškove, ali i da odobravaju nove kredite preduzećima kako bi se u uslovima krize premostio problem likvidnosti.

Stoga je opravdano da Narodna banka donese mere kojima bi poboljšala likvidnost poslovnih banaka, a preko njih i likvidnost privrede. U uslovima koji postoje u Srbiji efikasna mera bi mogla da bude smanjenje obaveznih rezervi poslovnih banaka, što su neka privredna udruženja već predložila.

Obavezne rezerve u Srbije su visoke pa bi se njihovim smanjenjem moglo ubaciti relativno dosta novca u privredu kako bi se obezbedila dodatna sredstva za odobravanje kredita.

Osim preko monetarne politike država bi mogla da ublaži negativne efekte krize na privredu na taj način što bi za delove privrede koji su naročito snažno pogođeni epidemijom uvela privremene poreske olakšice.

To pre svega znači da bi se privremeno odložilo plaćanje poreskih obaveza po osnovu poreza na zarade i doprinosa, poreza na dobit, poreza na imovinu i drugi. Ove mere bi trebalo da budu selektivne, odnosno da obuhvate one sektore privrede koji su naročito pogođeni recesijom (hotelijerstvo, transport, mala preduzeća, proizvođači trajnih potrošnih dobara i dr.) kako bi se sprečio drastični pad poreskih prihoda i enorman rast fiskalnog deficita po tom osnovu.

Oslobađanja i odlaganja poreskih obaveza mogla bi biti uslovljena time da preduzeća u određenom vremenskom periodu zadrže zaposlenost na nivou koji je postojao pre epidemije. Selektivne poreske olakšice i oslobađanja ne bi narušili ravnopravnost učesnika u privredi, jer epidemija nije podjednako pogodila sve delove privrede.

Ako se selektivnost primenjuje u slučaju drugih prirodnih nepogoda kao što su suše, poplave ili zemljotresi, onda je pravno moguća i u slučaju epidemije.

Država bi mogla da formira poseban fond solidarnosti iz koga bi odobravala socijalnu pomoć radnicima koji su usled epidemije prestali do primaju zaradu. Nakon okončanja epidemije država bi mogle da pokrene nove javne investicije, kako bi ubrzala oporavak privrede.

Država bi, osim monetarnih i fiskalnih mera, trebalo da preispita i delimično modifikuje ograničenja za kretanje građana i režim saobraćaja, kako ne bi dodatno obarala privrednu aktivnost u delatnostima koje mogu relativno normalno da rade i u postojećim okolnostima, kao što je to slučaj sa poljoprivredom, građevinarstvom, nekim delovima industrije.

VLASNICI I MENADŽMENT HOTELA NAIS IZVINJAVAJU SE PREDSEDNIKU

TONČEV PODVIO REP I VRATIO RADNIKE NA POSAO: Evo šta je rekao u saopštenju

Vlasnici i menadžment hotela Nais izvinjavaju se predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću, našim radnicima koji su se uznemirili zbog mogućnosti da izgube svoja radna mesta, kao i svima koji

svakodnevno ulažu ogromne napore u borbi protiv koronavirusa.

- Nakon reakcije predsednika Vučića a svesni ozbiljnosti situacije u kojoj se nalazi Srbija odlučili smo da uprkos ekonomskim gubicima koji nam predstoje ipak sve radnike ostavimo na platnom spisku hotela, nezavisno od radnog statusa, do kraja vanrednog stanja. Odlučili smo da sačuvamo sve svoje radnike i

njihove porodice da bismo uživali u vremenu koje dolazi nakon pobeđe nad koronavirusom. Ovo teško vreme zahteva solidarnost svih nas i mi želimo da pokažemo da ćemo uvek biti uz Srbiju. Nastavićemo zajednički borbu protiv koronavirusa i ekonomskih posledica koje je izazvao i pobeđićemo!

“Za svakog radnika 1.500 evra”: Privreda traži hitne mere

Domaći privrednici traže odlaganje naplate poreza, doprinosa, paušala, komunalija... "Mere nam trebaju hitno, za juče", kaže ekonomista Dragovan Milićević.

“Pitanje je samo koliko će u ovoj godini recesija biti duboka, a moj najoptimističniji scenario predviđa da će BDP otići u minus od 4,5 odsto”, kaže za Nova.rs ekonomista Dragovan Milićević.

On naglašava da ishod može da bude samo gori na kraju 2020, s obzirom na to da je stanogradnja, delatnost koja je najviše doprinela rastu BDP u prošloj godini praktično stala, a da će ozbiljne gubitke pretrpeti i transport i logistika, turizam...

Na našu molbu da proceni koliko još domaća privreda može da čeka na novi paket podrške Vlade, Milićević kratko odgovara da je “mere trebalo usvojiti juče!”.

Njegov predlog je da država odloži naplatu kamata na sva dugovanja u ovoj godini.

“Samo odlaganje kamata ‘upumpalo’ bi 980 miliona evra u privredu”, objašnjava Milićević, koji predlaže i da se u ovoj godini budžet za subvencije prepolovi, i da se isplati samo poljoprivrednicima.

Predsednik Upravnog odbora Mona Hotel Management Tomislav Momirović od izbijanja epidemije se veoma glasno zalaže za sve vidove podrške privredi, a objavio je i listu od 16 mera koje predlaže Vladi.

Na prvom mestu naveo je da bi podrška države privatnom sektoru trebalo da isplati 1.500 evra po zaposlenom na ime zarade.

Na tviteru je brzo usledila reakcija profesorke Ekonomskog fakulteta u Beogradu Jelene Žarković Rakić, koja ga je zamolila da pojasni da li je mislio da taj novac bude isplaćen radnicima ili poslodavcima, da bi se ispostavilo da je Momirović mislio da zaposleni treba direktno da dobiju finansijsku podršku.

U privatnom sektoru inače je zaposleno nešto više od 1.600.000 ljudi, tako da bi trošak za budžet bio najmanje 2,4 milijarde evra.

Momirović je, inače, među ostalim merama za podršku privredi naveo i upumpavanje 2 milijarde evra likvidnosti u bankarski sektor kroz otkup hipotekarnih kredita, oslobođenje od plaćanja poreza na dobit, smanjene stope PDV-a, oslobađanje preduzetnika od plaćanja paušala, a malih i mikro firmi od plaćanja komunalija u naredna 3 meseca i druge predloge.

Organizacija NALED, sa druge strane, od izbijanja epidemije prikuplja žalbe i predloge privrednika na istu temu – kako sprovesti sve mere Vlade i preživeti udar koronavirusa na poslovanje.

“Neke od problema koje su navodili država je uspela da reši, a to su pre svega nabavka zaštitne opreme za radnike, koja je od danas omogućena firmama putem interventnog uvoza, pribavljanje dozvola za kretanje radnika tokom policijskog časa, kao i obezbeđivanje prevoza za radnike što je naročito bio problem u unutrašnjosti zemlje”, kaže za Nova.rs Ivan Radak iz NALED-a.

“Ono što im je problem za buduće poslovanje i što su najčešće pitali i navodili kao izazov jeste plaćanje obaveza prema radnicima i državi. Zato je NALED predložio da se omogući smanjenje ili

odlaganje plaćanja poreza i doprinosa na zarade za male privrednike, kao i za najugroženije sektore”, podseća Radak.

Hrvatska je objavila paket mera za podršku privredi, koji podrazumeva pauzu u naplati doprinosa na zarade i poreza na dobit u naredna tri meseca, a samo za turizam, jednu od ključnih delatnosti u toj zemlji, izdvojeno je 600 miliona evra za radnike i preduzeća.

Ekonomista i urednik “Makroekonomskih analiza i trendova” Ivan Nikolić, međutim, smatra da Vlada ima na raspolaganju još nešto vremena da “skocka” novi paket mera, zahvaljujući tome što je Narodna banka Srbije uvela moratorijum na otplatu kredita i spustila referentnu kamatnu stopu.

“Preuranjeno je u ovom trenutku donositi mere koje bi dodatno oborile prilive u budžet. Moramo biti oprezni sa tim, jer se i dalje ne nazire kraj problema koji su nastali sa pojavom koronavirusa, ni kod nas, niti u Evropi”, naglašava Nikolić.

Privatni vrtići apeluju: Pomozite da opstanemo

Privatne predškolske ustanove iz Beograda zataržile su od nadležnih službi reakciju i pomoć kako bi ti vrtići opstali i nastavili da rade nakon krize izazvane koronavirusom.

Predstavnici ovih ustanova u saopštenju su zatražili od nadležnih institucija odluku koja će omogućiti da privatne predškolske ustanove opstanu, da zaposleni zadrže svoje poslove, a deca imaju gde da se vrate kada se pandemija virusa zaustavi i sistem vrati u normalu.

“Preporuka koja nam je upućena, da roditelji ne plaćaju privatnim vrtićima boravak dece za vreme vanrednog stanja, nepotpuna je, jer se nikako ne mogu izjednačiti rad i finansiranje državnih i privatnih predškolskih ustanova. Zaposlenima u državnim ustanovama će platu i pripadajuće poreze i doprinose isplaćivati Grad, tako da je priliv državnih vrtića smanjen samo za onaj iznos koji plaćaju roditelji”, napominju udruženja privatnih predškolskih ustanova.

Dodaje se da bi na osnovu pomenute preporuke, privatni vrtići trebalo da ostanu bez prihoda, a da sve obaveze (plate, poreze, doprinose, račune, zakupnine i porez na zakup) plaćaju iz svojih akumuliranih sredstava i to u, za sada, nepoznatoj dužini trajanja.

Predstavnici privatnih obdaništa popučeju da u okolnostima pandemije i globalne traume postoji moralna i profesionalna obaveza da se svi međusobno odnosimo sa poštovanjem i uvažavanjem i da solidarno podnosimo posledice krize.

“Od državnih institucija, sa pojedinačnim ingerencijama, očekujemo da organizuju na odgovoran i smislen način solidarno deljenje štete koja će nam biti svima prouzrokovana, a ne da nam budu upućene pretnje i da se prave uprotstavljeni tabori.

U suprotnom, smatraju zaposleni u privatnim obdaništima, u pitanje se dovodi desetina hiljada vaspitača i ostalih zaposlenih u privatnim vrtićima i posledično hiljade dece koja će posle krize ostati bez svojih vrtića.

Veselin Simonović: Nama treba glas razuma lekara, a ne priča političara

Maja Nikolić voditeljka emisije "Među nama" je putem video linka ugostila glavnog i odgovornog urednika portala Nova.rs Veselina Simonovića, koji je govorio o tome koliko je teško u vreme vanrednog stanja novinarima doći do informacija i spakovati ih u vest, ko dozira informacije, ko unosi strepnju i strah među građane, a dodakli su se i priče o famoznom lapsusu doktorke Darije Tepavčić Kisić.

Urednik portala Nova.rs Veselin Simonović odgovarajući na pitanje da li je teže doći do informacije, spakovati je u vest, a da to bude adekvatno u kome smo je rekao da je i jedno i drugo u pitanju i da je više otežano doći do informacija i spakovati u vest nego u normalnim okolnostima, a posebno u vreme vanrednog stanja i kad se informacije saopštavaju na konferencijama za štampu na kojima najviše govori predsednik države i premijerka.

” Oni doziraju informacije koje žele da saopšte, tako da se ljudi više informišu iz gostovanja epidemiologa Kona i Radovanovića, ali i ostalih stručnjaka koji gostuju po raznim televizijama i daju razne izjave medijima. A predsednik i premijerka su skloni nastupima, koji prelaze u bahato ophođenje sa građanima, zapravo oni najviše unose strepnju i strah kod građana. Ako mediji danas objave sliku koja nije nimalo lepa iz sajamske hale gde je 3.000 kreveta kod svakog građanina koji brine o sebi mora da izazove strah i zebnju, a to je juče najavljeno na konferenciji za štampu na kojoj govori predsednik i on je to tek tako uzged spomenuo, bez ikakvog daljeg obaveštenja, a pored njega su sedeli što domaći što strani stručnjaci kojima nije dao reč”, izjavio je urednik portala Nova.rs Veselin Simonović.

Na pitanje Maje Nikolić o priči o famoznom lapsusu doktorke Darije Tepavčić Kisić koju je pokrenuo portal Nova.rs Simonović je rekao:

“Meni je gospođa direktorka Batuta bila osoba koja je ulivala najviše poverenja. Ja sam njene izjave slušao sa pažnjom i interesovanjem jer su mi se činile kao reči stručnjaka u jednom tonu koji je svima razumljiv. Voelo bih da ona nastavi da tako dalje informiše, jer znam da to nije lapsus, jer je ona to izjavila pred ostalim stručnjacima, a niko od njih nije demantovao, niti je ona demantovala to je gledalo milioni ljudi u Srbiji i tek kada smo mi objavili priču ona je na žalost verovatno pod pritiskom vlasti morala to da kaže, ali to ništa ne umanjuje njenu stručnost i ja ne želim da gospođi kažem bilo koju reč, više to govori o vlasti i o tome šta su uradili”.

Simonović je i dodao da se građani jesu uplašili kad su videli krevete na sajmu, ali javnosti su trebali da se obrate epidemiolozi koji su trebali da objasne ko može da se testira, kako se to vrše, a ne da o tome govore predstavnici vlasti.

Takođe on je dodao da se će se verovatno povećavati broj obolelih, jer će biti sve više testiranja i da su zato pripremljene ove sale, koje će na veliku žalost biti pune u narednim danima i nedeljama.

” Sad nam treba glas razuma lekara, a ne da nam o tome pričaju političari, rekao je Simonović.

Pitanja bez odgovora: “Šta sa detetom ako moram u karantin”

Hale za izolacije zaraženih koronavirusom (COVID-19) u Srbiji biće uskoro spremne da prime prve obolele, ali brojna pitanja o uslovima i načinu zbrinjavanja inficiranih još uvek su bez odgovora.

Svako ko je pozitivan na test na virus korona, ukoliko nema tešku kliničku sliku, odnosno ne mora na respirator, biće smešten u jednu od hala u Beogradu, Novom Sadu, Nišu.. U njima će ostati sve do momenta kada dva testa za redom ne budu negativna. Tada se otpuštaju kućama, gde ostaju izolovani dodatnih 14 dana.

Šta ako su roditelji pozitivni, deca negativna?

Ono što najviše zabrinjava ljude sa decom je šta se dešava sa detetom, ako su oba roditelja pozitivna, a dete je negativno.

“Još uvek ne postoji odgovor na to pitanje, kao ni na mnoga druga pitanja. To su neke stvari koje će se rešavati u hodu. Jako su neugodne situacije u kojima se dete razdvaja od roditelja, ali videćemo kako će se to rešavati. Ne znamo kako će se rešavati problem sa samohranim roditeljima ukoliko se zaraze. Svakako se cele porodice ne mogu smestiti u te izolacije” kaže za Nova.rs epidemiolog dr Zoran Radovanović.

Kako će koristiti toalete?

Takođe, obolelima je neophodna besprekorna higijena, pa se povlači pitanje kupatila u halama. Međutim još uvek se ne zna kakvi će biti mokri čvorovi ni kako će ih koristiti, ukoliko u hale smeste na hiljade ljudi.

“Oni koji imaju koronavirus trebalo bi da koriste zasebno kupatilo, da svako ima svoje. Naravno u halama će svi biti pozitivni na test, pa tako ne mogu jedni drugima ništa preneti. Bilo bi dobro da svako ima svoj toalet zbog higijene, ali mislim da to neće biti moguće” objašnjava dr Radovanović.

Kako će se zaraženi u halama hraniti?

On takođe kaže da još uvek nema odgovora ni na pitanje kako će se zaraženi hraniti.

“Ne znamo da li će im se dostavljati hrana u hale, ili će se tamo spremati. Zaista to su sve stvari oko kojih se moramo brzo dogovoriti jer vreme prolazi” navodi naš sagovornik.

Koliko će ljudi biti testirano?

Niko ne može da zna koliko će ljudi biti testirano na koronavirus, ali u zavisnosti od testiranja širiće se kapaciteti za primanje zaraženih u hale. Ipak, mi ne znamo ni koliko ćemo tačno testova dobiti.

“Imamo za sada određeni broj testova, ali to nije dovoljno, treba nam mnogo više. Ipak, ne znam koliko ćemo dobiti, ali za ovako masovna testiranja, sada ih nema ni blizu dovoljno” naglašava dr Radovanović.

Stepanović: Udar posle koronavirusa biće duži i teži od epidemije

Strah privatnika od trenutne ekonomske situacije je isti, ako ne i veći nego od koronavirusa, jer ne znaju šta će da bude posle epidemije i od čega će da žive, ocenila je urednica Nove ekonomije Biljana Stepanović.

Komentarišući vest da je za tri dana 1.000 paušalaca zamrznuo svoje radnje, da je privatni sektor na izdisaju, a apeli upućeni vladi sve glasniji, Stepanović je za televiziju Nova ukazala da se na neke mere države još čeka.

"Vlada je najavila ekonomski krizni štab, ali još nema reakcija, jer ništa ne mogu da urade na brzinu", istakla je ona i dodala da privredna udruženja i privatnici, s druge strane, traže rešenja sa kojima mogu da računaju.

Poslodavci razmišljaju da li će moći da isplaćuju plate i da održe preduzeća, a zaposleni da li će da primaju plate i da zadrže svoja radna mesta, rekla je Stepanović.

Ona smatra da bi o tome moralo da se razmišlja paralelno sa ovim zdravstvenim merama, jer "prosto mi posle korone moramo od nečega da živimo".

"Mislim da će taj udar da bude ako ne ozbiljniji, a ono sigurno duži i teži od epidemije", rekla je Stepanović.

Viz er: Obustava letova u Srbiji do 1. maja

Kompanija Viz er objavila je da usled uvedenih ograničenja putovanja, privremeno zatvara svoju beogradsku bazu.

Viz er je naveo i da produžava trenutnu obustavu dolaznih i odlaznih letova sa Aerodroma "Nikola Tesla" Beograd i sa Aerodroma "Konstantin Veliki" do 1. maja ove godine.

Ograničenja putovanja predstavljaju meru sprečavanja širenja pandemije kovida-19, kažu u ovoj kompaniji.

"Putnici sa rezervacijama u ovom periodu će biti automatski obavešteni putem imejla ako su rezervaciju izvršili direktno na sajtu wizzair.com ili preko mobilne aplikacije ove avio-kompanije", navode iz Viz era.

Dodaju da će 120 odsto originalne cene karte biti automatski prebačeno na WIZZ

račun putnika i taj iznos će moći da se iskoristi u naredna 24 meseca za kupovinu Viz erovih proizvoda i usluga.

Putnici takođe, kako navode, mogu da se odluče za refundaciju u novcu, koja podrazumeva dužu proceduru, i biće obavešteni o neophodnim koracima za bankovni transfer ili transfer na bankovnu karticu u odvojenom imejlu.

"U tom slučaju putnici imaju pravo samo na 100 odsto originalne cene karte", kažu iz ove kompanije i dodaju da putnici koji su karte rezervisali preko putnih agencija, uključujući onlajn putne agencije, treba da se obrate kompaniji od koje su kupili karte.

Navode da, iako je trenutna situacija van kontrole Viz era, avio-kompanija se izvinjava zbog mogućih neprijatnosti izazvanih zabranom putovanja i naglašava da su bezbednost i dobrobit putnika i posade najvažniji prioritet ove avio-kompanije.

Srbi, zbog korone, promenili navike u kupovini: ovaj artikl izbio u VRH!

Jedan od najtraženijih proizvoda u prethodne 3 nedelje u Srbiji, bio je SAPUN. Potrošili smo 2 MILIJARDE DINARA više nego u istom periodu prošle godine!!!

Kompanija Gfk analizirala je **više od 32 miliona kupovina** obavljenih u periodu od 24. februara do 15. marta 2020. godine i uporedili sa istim periodom u 2019.

Tokom **tri posmatrane nedelje**, domaćinstva u Srbiji ukupno su **potrošila 2 milijarde dinara više na hranu, piće, ličnu negu i kućnu hemiju u odnosu na isti period prethodne godine.**

Kada se pogleda gde su to kupci najviše kupovali, najveći dobitnici su hipermarketi, diskontni lanci i supermarketi. Čak i online

kupovine, koje nisu još toliko zastupljene na našem tržištu, beleže veliki rast, uz vrednost korpe znatno veću od proseka na nivou total tržišta.

Tradicionalni kanali kupovine kao što su male lokalne radnje i pijace nisu zabeležile značajniji porast tako da je njihovo tržišno učešće u posmatranom periodu opalo.

Vodeći trgovinski lanci u Srbiji povećali su svoja tržišna učešća u ove 3 nedelje, uz rast potrošnje domaćinstava od 20%. Pritom, trgovačke marke su zabeležile veću stopu rasta nego brendirani proizvodi.

U uobičajenim društvenim okolnostima, kada kupujemo zalihe u našim korpama se nalazi povećan udeo artikala na promociji. Međutim, u ovim takozvanim "korona kupovinama" učešće artikala kupljenih na promociji se umanjilo.

KO JE NAJVIŠE KUPOVAO?

Mlađa domaćinstva (starost glave domaćinstva do 34 godine) **nisu pribegavala kupovinama zaliha ni približno onoliko koliko su to činila starija domaćinstva** (gde je starost glave domaćinstva 55 ili više godina). Takođe, kupci niže kupovne moći su bili skloniji pravljenju zaliha od domaćinstava sa većom kupovnom moći.

Postoje i značajne regionalne razlike. Kupci iz Beograda i Vojvodine su nešto više trošili na zalihe, nego domaćinstva u Istočnoj i Južnoj Srbiji.

Tokom prethodne nedelje domaćinstva su pitana u kojoj meri su zabrinuti zbog epidemije korona virusa. 26% domaćinstava se izjasnilo kao veoma zabrinuto i kod njih je izraženiji rast potrošnje odnosno pravljenje zaliha nego što je to kod domaćinstava koja su manje zabrinuta zbog aktuelne situacije.

ŠTA SE KUPOVALO NAJVIŠE?

Najveći rast zabeležen je u grupi neprehrambenih proizvoda (proizvodi za ličnu negu i higijenu i proizvodi za čišćenje u domaćinstvu), dok sa druge strane potrošnja domaćinstava na pića pokazuje trend opadanja u analiziranom periodu.

Toaletni sapun je postao jedan od najtraženijih proizvoda u Srbiji, **odmah iza šećera i brašna.**

Posmatrano po pojedinačnim kategorijama robe široke potrošnje, i uzevši u obzir 50 kategorija koje generišu najveću vrednost u potrošnji domaćinstava, **ubedljivo najveći rast** (više 70%) beleže **brašno, šećer i toaletni sapuni**.

TOP 10 LISTA PROZVODA SA NAJVEĆIM VREDNOSNIM RASTOM:

1. Brašno
2. Šećer
3. Toaletni sapuni
4. Smrznuto povrće
5. Konzervirana tuna
6. Jaja
7. Toaletni papir
8. Testenine
9. Smrznuto pecivo
10. Jestivo ulje